

Wityèm nan se youn nan sèt yo — Nimewo Youn

De Wòm Miller yo

Jeff Pippenger

2023-09-13

William Miller te bati mesaj pwofetik li sou kad de pouvwa devastatè yo, ke li te idantifye kòrèkteman kòm Wòm payen ak Wòm papal la.

“William Miller, nan aplikasyon èmenetik li a, te remake nan divès pasaj apokaliptik yo yon tèm ki t ap retounen san rete konsènan konfli ant pèp Bondye a ak ènmi yo. Nan analiz li sou pouvwa k ap pèsekite pèp Bondye a atravè syèk yo, li te devlope konsèp de abominasyon yo, li te defini yo kòm payanis la (premye abominasyon an), ki senbolize fòs pèsekisyon ki deyò legliz la, ak papote a (dezyèm abominasyon an), ki reprezante pouvwa pèsekisyon ki anndan legliz la. Se te motif de abominasyon yo ki te karakterize pifò nan entèpretasyon pwofetik li yo ki te vin apre.” P. Gerard Damsteegt, *Foundations of the Seventh-day Adventist Message and Mission*, 22.

Teyolojyen Advantis yo rekonèt lefèt ke kad aplikasyon pwofetik Miller la te de pouvwa dezolasyon yo, sètadi paganism ak papalism, menm si yo konsidere sa sèlman kòm yon analiz istwa Millerit la, e non kòm yon verite Bondye te ba li.

Bondye te voye zanj li pou aji sou kè yon kiltivatè ki pa t kwè nan Bib la, pou mennen l foye nan pwofesi yo. Zanj Bondye yo te vizite sila yo te chwazi a plizyè fwa, pou gide lespri li epi louvri devan konpreyansyon li pwofesi ki te toujou rete fènwa pou pèp Bondye a. Yo te ba li kòmansman chèn verite a, epi yo te mennen l kontinye chèche lyen apre lyen, jiskaske li te gade ak etònman ak admirasyon sou Pawòl Bondye a. Li te wè ladan l yon chèn verite ki pafè. Pawòl sa a, ke li te konsidere kòm san enspirasyon, te vin louvri devan je li nan bote ak laglwa li. Li te wè ke yon pati nan Ekriti esplike yon lòt, epi lè yon pasaj te fèmen pou konpreyansyon li, li te jwenn nan yon lòt pati nan Pawòl la sa ki te esplike li. Li te konsidere Pawòl sakre Bondye a avèk lajwa epi avèk respè ak reverans ki pi pwofon.” *Early Writings*, 230.

“Anj li a” idantifye dirèkteman kòm Gabriyèl pa Sè White.

“Pawòl zanj lan, ‘Mwen se Gabriyèl, ki kanpe devan prezans Bondye,’ montre li gen yon pozisyon gwo onè nan lakou syèl la. Lè li te vini ak yon mesaj pou Danyèl, li te di: ‘Pa gen pèsoun ki kanpe avè m nan bagay sa yo, eksepte Mikayèl [Kris la], Prens nou an.’ Danyèl 10:21. Konsènan Gabriyèl, Sovè a pale nan Revelasyon an, li di: ‘Li te voye l, e li te fè l konnen pa mwayen zanj li a bay sèvitè li Jan.’ Revelasyon 1:1. Epi zanj lan te deklare Jan: ‘Mwen se yon konpayon nan sèvis avè w ansanm ak frè w yo, pwofèt yo.’ Revelasyon 22:9, R.V. Se yon panse mèvèye—zanj ki vin apre Pitit Bondye a nan onè a se li menm yo te chwazi pou l revele plan Bondye yo bay moun pechè yo.” *The Desire of Ages*, 99.

“Se yon bèl panse—ke zanj ki kanpe pi pre Pitit Bondye a nan onè se li menm yo te chwazi pou l louvri plan Bondye yo” devan lespri William Miller. Se pa Gabriel sèlman, men zanj yo, nan pliriyèl, te gide konpreyansyon li sou pwofesi yo “ki te toujou rete fènwa pou pèp Bondye a.” Gabriel ansanm ak lòt zanj yo te mennen Miller atravè Bib la youn apre lòt, depi nan Jenèz pou pi devan. Se konsa yo te mennen li rive nan pwofesi tan ki pi long nan Bib la, ki se “sèt tan yo” (de mil senk san ven ane) nan Levitik ventisiz, byen lontan anvan yo te mennen li nan de mil twasan jou yo nan Danyèl chapit uit ak vèsè katòz.

“Aprè sa, mwen te konsakre tèt mwen nan lapriyè ak nan lekti Pawòl la. Mwen te pran desizyon mete sou kote tout lide mwen te deja genyen davans, pou m konpare Ekriti yo ak Ekriti yo avèk anpil swen, epi pou m pouswiv etid yo yon fason regilye ak metòdik. Mwen te kòmanse ak Jenèz, epi mwen te li vèsè pa vèsè, san m pa avanse pi vit pase jan sans divès pasaj yo te dwe devwale konsa, yon fason pou m pa rete ak okenn anbarasman konsènan okenn mistis oubyen kontradiksyon. Chak fwa mwen te jwenn yon bagay ki te fè nwa, pratik mwen se te konpare li ak tout pasaj parèy li yo; epi avèk èd CRUDEN, mwen te egzamine tout tèks Ekriti yo kote yo te jwenn nenpòt nan mo enpòtan ki te nan nenpòt pòsyon ki te fè nwa. Lè sa a, lè m te kite chak mo pran plas ak pwa ki pou li sou sijè tèks la, si konpreyansyon mwen te genyen sou li te ann amoni ak chak pasaj parèy nan Bib la, sa te sispann yon difikilte pou mwen. Se konsa mwen te pouswiv etid Bib la, nan premye lekti mwen te fè ladan li a, pandan anviwon de zan, epi mwen te vin konplètman satisfè ke se li menm ki pwòp entèprèt pa li. Mwen te jwenn ke, pa mwayen konpare Ekriti ak listwa, tout pwofesi yo, nan mezi yo te deja akonpli, te akonpli literalman; ke tout divès senbòl, metafò, parabòl, resanblans, elatriye, ki nan Bib la, swa yo te esplike nan koneksyon imedya yo, swa tèm kote yo te eksprime yo te defini nan lòt pòsyon nan Pawòl la; epi lè yo esplike konsa, yo dwe konprann yo literalman ann akò ak eksplikasyon sa a. Konsa, mwen te vin satisfè ke Bib la se yon sistèm verite revele, ki bay avèk yon klète ak yon senplisite tèlman gwo, ke “moun k ap vwayaje a, menm si li sòt, pa bezwen pèdi chemen ladan li.” ...”

“Apati yon etid pi pwofon sou Ekriti yo, mwen te rive nan konklizyon ke sèt tan sipremasi Janti yo dwe kòmanse lè Jwif yo te sispann fòme yon nasyon endepandan nan kaptivite Manase a, sa pi bon kwonolojis yo te fikse an 677 anvan J. C.; ke 2300 jou yo te kòmanse ansanm ak swasanndis semèn yo, sa pi bon kwonolojis yo te date depi 457 anvan J. C.; epi ke 1335 jou yo, ki te kòmanse avèk retrè sakrifis chak jou a, ak etablisman abominasyon ki lakòz dezolasyon an, Daniel chapit sèt vèsè onz, te dwe date apati etablisman sipremasi papal la, apre retrè abominasyon payen yo, e sa, dapre pi bon istòriyen mwen te kapab konsilte yo, ta dwe date anviwon 508 apre J. C. Lè yo kalkile tout peryòd pwofetik sa yo apati divès dat pi bon kwonolojis yo te bay pou evènman kote yo ta dwe klèman kòmanse konte yo, yo tout t ap fini ansanm, anviwon 1843 apre J. C. Konsa, an 1818, nan fen de ane etid mwen sou Ekriti yo, mwen te mennen nan konklizyon solanèl sa a, ke nan anviwon vennsenk ane apati lè sa a tout zafè eta pa nou kounye a t ap rive nan bout yo...” William Miller’s Apology and Defense, 6, 12.

Règ premye mansyònman an tabli ke premye bagay yo mansyone a se sa ki gen plis enpòtans, e premye bagay ki mansyone nan Revelasyon chapit 1 vèsè 1 se pwosesis komunikasyon Papa a itilize lè Li bay yon mesaj bay Jezi, ki, an retou, bay li zanj li a, ki apre sa bay li yon pwofèt, e

pwofèt sa a ekri li epi voye li bay legliz yo. Lè Advantris yo te rejte travay ak dekouvèt William Miller yo, yo pa t sèlman rejte fondasyon yo, men yo te rejte tou pwosesis kominikasyon menm nan, ki te mennen Miller nan konpreyansyon li yo, e yo te rejte pwosesis sa a ki se sèl mwayen pou lèzòm konprann Revelasyon Jezi Kris la ki vin louvri jis anvan tan gras la fèmen.

Miller te vin konprann ke sèt tan yo nan Levitik te kòmanse an 677 av. J.-K. Se sèlman an 1856 Senyè a te sèvi ak Hiram Edson pou idantifye ke dispèsyon sèt tan yo te egzekite tou kont dis tribi nò pèp Izrayèl la. Senyè a t ap chèche devlope konpreyansyon sou sèt tan yo ann amoni ak dekouvèt fondamantal Miller te fè sou sèt tan yo, men li te ale byen pi lwen pase sa. Men an 1856, limyè Hiram Edson te prezante a te rive nan yon fen misterye, paske uityèm atik nan seri a te fini ak pawòl James White, ki te alò Editè Review and Herald la: “Pou kontinye.” Li te dwe “kontinye,” men se pa t anvan apre 11 septanm 2001 lè Senyè a te mennen pèp li a tounen nan “ansyen chemen yo” e finalman nan seri atik ki te rete san fini yo, Hiram Edson te ekri.

Kounye a nou pa ap trete rebelyon ki te kòmanse yon ti tan apre gwo desepsyon an, men sèlman pou montre ke, menm si Miller te dirije pou rive nan “sèt fwa” ki nan Levitik vennsis, li klè ke Senyè a te gen entansyon elaji premye konpreyansyon sou sèt fwa yo pi lwen pase konpreyansyon fondamantal Miller te genyen sou sijè a. Li te chwazi Hiram Edson, menm sèvitè sa a ki soti nan menm listwa sa a, li menm Li te deja chwazi pou bay vizyon Kris la k ap antre nan Kote ki Trè Sen an 23 oktòb 1844.

Se poutèt sa mwen te sèvi ak pawòl teyolojiyen Advantris la pou m rekonèt ke fondasyon tout aplikasyon pwofetik Miller yo te chita sou konpreyansyon li te genyen sou de pouvwa k ap fè dezolasyon yo, ki nan liv Danyèl la yo reprezante kòm “chak jou a” (paganis), ki toujou asosye swa ak “transgresyon an” swa ak “abominasyon an”, toude sa yo reprezante diferan aspè pouvwa dezolan papalis la. Konpreyansyon fondamantal Miller te genyen sou pouvwa women yo vin ogmante anpil depi epòk istwa li reprezante a.

Zanj Bondye yo, enkli Gabriyèl, te mennen Miller nan konpreyansyon li te pwoklame yo. Konpreyansyon sa yo te gen ladan yo pwofesi li te pwoklame yo, règ entèpretasyon bibliik li te itilize yo, ansanm ak kad ki te pèmèt li òganize pwofesi yo kòrèkteman. Yo te bay Miller kad ki montre de pouvwa devastatè yo pale de yo nan Danyèl la se te Wòm payen ak Wòm papal. Future for America te resevwa direksyon pou l rive nan kad twa pouvwa devastatè yo: dragon an, bèt la, ak fo pwofèt la.

Epi mwen wè twa lespri sal tankou krapo soti nan bouch dragon an, epi nan bouch bèt la, epi nan bouch fo pwofèt la. Paske yo se lespri move zanj yo, k ap fè mirak, ki ale bò kote wa latè yo ak tout lemonn antye, pou rasanble yo pou batay gran jou Bondye Toupisan an. Revelasyon 16:13, 14.

Kad pou kad Amerik la bati sou travay Miller, men li ale pi lwen pase kote travay li te sispann. Advantris yo te abandone kad li a epi yo te retounen nan teyoloji Pwotestantis apostata ak Wòm. Menm liy pwofesi a reprann nan liv Revelasyon an, ki te kòmanse nan liv Danyèl la.

«Apokalips la se yon liv sele, men li se tou yon liv ouvri. Li anrejistre evènman mèwèye ki gen pou rive nan dènye jou istwa tè sa a. Anseyman liv sa a yo klè e presi, yo pa mistik ni enkonpreyansib. Nan li, se menm liy pwofesi a yo reprann tankou nan Danyèl. Gen kèk pwofesi Bondye repete, konsa Li montre yo dwe bay yo enpòtans. Seyè a pa repete bagay ki pa gen anpil konsekans.» Manuscript Releases, volim 9, 8.

Miller pa t ka konprann pwofesi ki nan liv Revelasyon an, paske liy paganism ak papis la, ki idantifye avèk anpil fèmte nan Danyèl, elaji nan liv Revelasyon an pou l enkli pwochen pouvwa pèsekisyon an ki parèt sou sèn istwa pwofetik la.

“Atravè paganis la, epi answit atravè Papote a, Satan te egzèse pouvwa li pandan anpil syèk nan yon efò pou efase sou latè temwen fidèl Bondye yo. Pagen yo ak papis yo te anime pa menm lespri dragon an. Yo te diferan sèlman nan sa, Papote a, pandan li t ap pran pòz sèvi Bondye, te lènmi ki pi danjere e ki pi mechan an. Atravè ajan Wòm la, Satan te fè mond lan vin kaptif. Legliz Bondye a dapre pwoklamasyon te vale nan ran delizyon sa a, e pandan plis pase mil ane pèp Bondye a te soufri anba kòlè dragon an. E lè Papote a, yo te wete fòs li, te oblije sispann pèsekisyon an, Jan te wè yon nouvo pouvwa k ap leve pou repete vwa dragon an, epi kontinye menm zèv mechan ak blasfèm sa a. Pouvwa sa a, dènye a ki dwe fè lagè kont legliz la ak lalwa Bondye a, te senbolize pa yon bèt ki te gen kòn tankou kòn yon ti mouton. Bèt ki te vini anvan li yo te sòti nan lanmè a, men sila a te leve soti nan tè a, sa ki reprezante leve trankil nasyon yo senbolize a. ‘De kòn tankou yon ti mouton’ yo byen reprezante karaktè Gouvènman Etazini an, jan sa eksprime nan de prensip fondamantal li yo, Repiblikenis ak Pwotestantis. Prensip sa yo se sekre pouvwa nou ak pwosperite nou kòm yon nasyon. Moun ki te premye jwenn yon azil sou rivaj Amerik yo te rejwi dèske yo te rive nan yon peyi ki pa t anba pretansyon awogan papis la ak tirani dominasyon wayal la. Yo te pran detèminasyon pou tabli yon gouvènman sou gran fondasyon libète sivil ak libète relijye.”

“Men tras sevè kreyon pwofetik la revele yon chanjman nan sèn lapè sa a. Bèt ki gen kòn tankou ti mouton an pale ak vwa yon dragon, epi li ‘egzèse tout pouvwa premye bèt la devan li.’ Pwofesi a deklare ke li pral di moun ki rete sou tè a pou yo fè yon imaj pou bèt la, e ke ‘li fè tout moun, piti kou gran, rich kou pòv, lib kou esklav, resevwa yon mak sou men dwat yo, oswa sou fwon yo; epi pou pesonn pa ka achte ni vann, eksepte sila ki gen mak la, oswa non bèt la, oswa nimewo non li.’ Konsa Pwotestantis la suiv tras Papote a.” Signs of the Times, 1ye novanm 1899.

Pou Miller, bèt lanmè a ak bèt tè a nan Revelasyon trèz te reprezante Wòm payen, epi apre sa Wòm papal. Miller te eseye tou aplike kad li a sou Revelasyon disèt, men gerizon blesi mòtèl papote a, wòl pwofetik Etazini ak Nasyonzini, te andeyò kad diven zanj yo te ba li a. Pou li, bèt ki te monte sòti nan tè a nan Revelasyon trèz la se te papote a.

Miller te mesajè ki te dwe sèvi pou retire manto Pwotestantis la nan men sa yo ki t ap fè pwofesyon yo se Pwotestan, ki te soti nan Mwayennaj fènwa yo. Peryòd kote Etazini t ap pale tankou yon dragon, lè Repiblikanis t ap tounen yon demokrasi epi Pwotestantis apostat t ap mete tèt li ansanm ak gouvènman apostat a pou repete inyon legliz ak leta a, ki se imaj papote a, te toujou nan lavni nan epòk pa l la. Se poutèt sa, li te eseye mete liv Revelasyon an nan kad diven zanj yo te ba li a.

Li te chwazi pou l konprann ogmantasyon konesans ki te pwodui an 1798 lè vizyon larivyè Oulayi a nan Danyèl uit ak nèf te devwale. Nan lavni, Amerik te dwe konprann vizyon larivyè Iddekèl la nan Danyèl chapit dis rive douz, ki te devwale an 1989, lè, jan sa dekri nan Danyèl onz, vèsè karant, peyi ki reprezante ansyen Inyon Sovyetik la te disparèt anba aksyon papote a ak Etazini.

Kad ang yo te bay Future for America pa zanj yo te baze sou idantifikasyon an, ak aplikasyon pwofesi a nan kontèks inyon an twa pati ant dragon an, bèt la, ak fo pwofèt la.

“Limyè Danyèl te resevwa nan men Bondye a te bay espesyalman pou dènye jou sa yo. Vizyon li te wè bò rivyè Ulayi ak Idèkèl yo, gwo rivyè China yo, kounye a ap antre nan akonplisman yo, e tout evènman yo te anonse davans yo pral byento rive.” Testimonies to Ministers, 112.

Millerites yo te prezante mesaj premye ak dezyèm zanj lan, anonse ouvèti jijman an. Future for America ap prezante mesaj twazyèm zanj lan.

Mwen te plante, Apolòs te wouze; men se Bondye ki te fè l grandi. Konsa, ni moun ki plante a pa anyen, ni moun ki wouze a pa anyen; men se Bondye ki bay kwasans lan. Kounye a, moun ki plante a ak moun ki wouze a se youn; epi chak moun va resevwa pwòp rekonpans pa l selon pwòp travay li. Paske nou se travayè ansanm ak Bondye: nou se jaden Bondye a, nou se batiman Bondye a. Selon gras Bondye ki te ban mwen an, tankou yon bon mèt bòs mason, mwen mete fondasyon an, epi yon lòt ap bati sou li. Men, se pou chak moun pran prekosyon kijan li bati sou li. Paske pèsonn pa ka mete okenn lòt fondasyon pase sa ki deja mete a, ki se Jezikri. 1 Korentyen 3:6–11.

Pou prezante mesaj twazyèm zanj lan kòrèkteman, ou dwe prezante tou mesaj de premye zanj yo, paske nou resevwa enfòmasyon ki fè konnen pa kapab gen yon twazyèm san yon premye ak yon dezyèm. Premye ak dezyèm mesaj yo se fondasyon an, epi twazyèm nan se pyè tèt kwen an; men twazyèm mesaj la p ap janm nye ni kontredi premye ak dezyèm yo. Si li fè sa, se pa vrè mesaj la.

“Premye ak dezyèm mesaj yo te bay an 1843 ak 1844, e kounye a nou anba pwoklamasyon twazyèm nan; men tout twa mesaj yo dwe toujou kontinye pwoklame. Sa enpòtan kounye a menm jan sa te toujou ye anvan, pou yo repete yo bay moun k ap chèche verite a. Pa plim ak pa vwa, nou dwe fè pwoklamasyon an sonnen, pandan n ap montre lòd yo, ak aplikasyon pwofesi yo ki mennen nou rive nan mesaj twazyèm zanj lan. Pa ka gen yon twazyèm san premye ak dezyèm nan. Se mesaj sa yo nou dwe bay mond lan nan piblikasyon ak nan diskou, pandan n ap montre, nan liy istwa pwofetik la, bagay ki te pase yo ak bagay ki pral rive yo.” Selected Messages, liv 2, 104, 105.

Gen yon bèl obsèvasyon sou istwa Millerit yo ak istwa pa nou an. Millerit yo te kòmansman an, epi nou menm nou se fen an. Yo te prezante epi yo te viv mesaj premye ak dezyèm zanj yo. Nou menm, nou prezante twazyèm zanj lan. Mesaj yo ki pa t sele a (vizyon Ulai a) jwenn nan de chapit nan Danyèl, epi pa nou an (vizyon Hiddekèl la) jwenn nan twa chapit. Yo te idantifye premye ak dezyèm malè yo, epi yo te viv nan akonplisman dezyèm malè a. Nou menm, nou idantifye epi nou viv nan akonplisman twazyèm malè a. Kad yo pou aplikasyon pwofetik la se te Wòm payen an (dragon an) ak Wòm papal la (bèt la). Kad pa nou pou aplikasyon pwofetik la se Wòm modèn kòm yon bèt ki gen twa fòm.

Lè nou kòmanse egzamine karakteristik Wòm papal la nan chapit disèt nan Revelasyon kòm uityèm nan, ki soti nan sèt yo, li itil pou nou konsidere sa Millerit yo te konprann konsènan Wòm pandan istwa fondasyon an. Twazyèm zanj lan va resevwa limyè anplis, men limyè sa a p ap janm kontredi verite ki deja etabli.

Daniel chapit 2, 7, 8, 11 ak 12 idantifye Wòm, pami lòt pisans yo. N ap konsidere de faz Wòm yo anvan 1798—pagan ak papal—kòm kad pou aplikasyon pwofetik Miller yo. Miller ak pyonye yo idantifye ke “vòlè pèp ou a” nan Daniel chapit 11 ak vèsè 14 reprezante Wòm.

Nan tan sa yo, anpil moun pral leve kont wa sid la; epi mechan nan mitan pèp ou a pral leve tèt yo pou yo tabli vizyon an; men y ap tonbe. Danyèl 11:14.

Gen omwen de pwen enpòtan pou nou konsidere nan vèsè sa a. Mo “vizyon” ki nan vèsè a se youn nan de mo ebre ki nan liv Danyèl yo tradui kòm “vizyon.” Youn nan mo ebre yo tradui kòm “vizyon” se châzôn, e li vle di yon rèv, oswa yon pwofesi oubyen yon vizyon. Mo châzôn nan idantifye istwa pwofetik, oswa yon peryòd tan, e li parèt dis fwa nan Danyèl epi yo toujou tradui li kòm “vizyon.”

Lòt mo ebre ki tradui tou kòm “vizyon” an se mar-eh’, e li vle di aparans. Mo mar-eh’ a idantifye yon sèl vizyon, yon pwen nan tan. Mo ebre mar-eh’ la parèt trèz fwa nan Danyèl, epi li tradui kòm “vizyon” sis fwa, kat fwa kòm “figi,” de fwa kòm “aparans,” epi yon fwa kòm “bèl aparans.”

Vòlè nan pèp ou a reprezante Wòm, e se poutèt sa se sijè pwofetik Wòm nan ki tabli “vizyon” pwofetik la nan liv Danyèl la. Se poutèt sa, li enpòtan pou konprann siyifikasyon Wòm kòm yon senbòl pwofetik.

Lojik pwofetik la egzije pou mo “vizyon” an, ki reprezante istwa pwofetik la, se menm “vizyon” yo adrese nan liv Revelasyon an, paske enspirasyon idantifye Danyèl ak Revelasyon kòm menm liv la, ke yo konplete youn lòt, ke yo mennen youn lòt nan pèfeksyon, e ke menm liy pwofesi ki chita nan Danyèl la reprann nan Revelasyon an. Pwen sa yo, jan yo tabli nan Lespri Pwofesi a, deja enkli nan seri atik sa yo; konsa, mwen pap mete yo ankò. M ap ajoute yon lòt pwen nou deja te mete tou, ki soti nan Sè White. Pwen sa a se ke tout liv Bib la rankontre epi fini nan liv Revelasyon an. “Vizyon” istwa pwofetik la (châzôn), ki jwenn nan Danyèl e ki tabli ansanm ak sijè pwofetik Wòm nan, reprezante vizyon istwa pwofetik la atravè tout Bib la. Tout liv Bib la rankontre epi fini nan Revelasyon an, e Bondye pa janm kontredi tèt Li. Jamè! Si ou panse Li fè sa, se yon bagay ou pa konprann byen. Menm mo ebre a (châzôn) tradui tou kòm vizyon nan liv Pwovèb la.

Kote pa gen vizyon, pèp la ap peri; men, moun ki kenbe lalwa a, li beni. Pwovèb 29:18.

Sa a se premye pwen pou nou konsidere konsènan vèsè a. Si nou mal konprann Wòm, lè sa a nou pa kapab tabli vizyon istwa pwofetik la. Reyalitye sa a, an reyalitye, defini efò Jezuit yo ak lòt moun pandan tout listwa ki te entwodui yon teyoloji kontrefè pou detwi sijè pwofetik Wòm nan. Pandan n ap konsidere konpreyansyon fondamantal sou Wòm, nou ta dwe kenbe sa nan lespri nou.

“Moun ki vin twouble nan konpreyansyon yo genyen sou pawòl la, ki pa rive wè siyifikasyon antikris la, yo va sètènman mete tèt yo bò kote antikris la. Pa gen tan ankò kounye a pou nou

melanje ak mond lan. Danyèl kanpe nan sò pa li ak nan plas pa li. Pwofesi Danyèl ak Jan yo dwe konprann. Yo esplike youn lòt. Yo bay mond lan verite ke tout moun ta dwe konprann. Pwofesi sa yo dwe sèvi kòm temwayaj nan mond lan. Pa akonplisman yo nan dènye jou sa yo, yo va esplike tèt yo.” Kress Collection, 105.

Si ou ne parvenez pas à discerner la signification de l’antichrist (Rome), vous vous joindrez à Rome, et cet avertissement est placé dans le contexte de la capacité, ou de l’incapacité, de comprendre les livres de Daniel et de l’Apocalypse. Les millérites ont édifié la compréhension fondamentale de l’adventisme sur leur identification de Rome. Ils comprenaient que Rome était représentée par deux puissances dévastatrices, que toutes deux étaient des phases de Rome, mais ils n’étaient pas, à ce stade de l’histoire, en mesure de voir Rome comme une union à trois volets telle qu’elle est représentée dans le livre de l’Apocalypse. Daniel est donc le fondement représenté par les millérites, et l’Apocalypse est la pierre faîtière représentée par Future for America. Il est un autre point, tiré de Daniel 11:14, que nous souhaitons relever.

Miller ak bann pionie yo ti konprann ki limaz rev Neboukadnetsar la ti reprezant kat wayòm Babilòn, Medo-Pès, Lagrès ak Wòm. Yo pa t kapab wè pi lwen pase katriyèm wayòm nan, paske yo te konprann ke Wòm papal la te senpleman yon dezyèm faz Wòm, e konsa katriyèm wayòm nan te fini an 1798. Depi nan pwendvi istorik yo, sèl repè pwofetik ki te rete se te Dezyèm Vini Kris la, kote wòch ki te detache soti nan mòn nan ta frape pye estati a. Bann Millerit yo te rekonèt distenksyon pwofetik ant Wòm payen ak Wòm papal, men kòm yo te oblije aliye 1798 ak retou Kris la, yo pa t kapab wè pi lwen pase kat wayòm.

“Nou rive nan yon tan kote travay sakre Bondye a reprezante pa pye estati a kote fè a te melanje ak ajil labou a. Bondye gen yon pèp, yon pèp chwazi, ki gen kapasite pou disènen a dwe sanktifye, ki pa dwe vin profàn lè yo mete sou fondasyon an bwa, zèb chèch, ak pay. Chak nanm ki rete fidèl ak kòmandman Bondye yo va wè ke karakteristik distenktif lafwa nou se Saba setyèm jou a. Si gouvènman an ta onore Saba a jan Bondye te kòmande sa, li ta kanpe nan fòs Bondye e nan defans lafwa ki te yon fwa pou tout remèt bay sen yo. Men mesye leta yo pral soutni yon fo saba, e yo pral melanje lafwa relijye yo ak obsèvan piti papote sa a, mete li pi wo pase Saba Senyè a te sanktifye e beni an, li mete l apa pou lèzòm kenbe l sen, kòm yon siy ant Li menm ak pèp Li a pandan mil jenerasyon. Melanj ant atizay legliz ak atizay leta a reprezante pa fè a ak ajil la. Inyon sa a ap febli tout pouvwa legliz yo. Lè yo envesti legliz la ak pouvwa leta a, sa pral pote move rezilta. Lèzòm prèske depase limit andirans Bondye. Yo mete fòs yo nan politik, e yo ini ak papote a. Men lè a ap vini lè Bondye pral pini sila yo ki rann lalwa Li a san valè, e move zèv yo pral tounen kont yo menm.” Seventh-day Adventist Bible Commentary, volume 4, 1168.

Apokalips disèt se dènye idantifikasyon wayòm pwofesi Bib la, epi li idantifye ke sèt wayòm tonbe e ke wityèm wayòm nan se inyon twa-fwa Wòm modèn nan. Si premye referans sou wayòm pwofesi Bib la se Danyèl chapit de, e se sètènman sa li ye; alò dènye referans lan ta dwe ilistre pa premye referans lan. Ki jan kat wayòm Danyèl chapit de yo ka dakò ak uit wayòm nan Apokalips disèt?

Se poutèt sa, pandan n ap avanse, sonje byen ke Millerit yo pa t kapab wè evènman pwofetik ki te depase pwòp istwa pa yo. Mesaj yo te konprann epi yo te pwoklame a te idantifye Dezyèm Vini Kris la kòm pwochen etap enpòtan nan istwa pwofetik la. Men, si konpreyansyon Millerit la konsènan Wòm kòm senbòl ki tabli vizyon istwa pwofetik la, ansanm ak Danyèl chapit de, se tou de verite fondamantal Millerit yo, kijan sa ka ann amoni ak uit wayòm yo nan chapit disèt Revelasyon an?

Si ou pa sèten si imaj Danyèl de a se yon fondasyon, tout sa ou bezwen fè se konsidere tablo pyonye 1843 ak 1850 yo. Toude gen imaj Danyèl de a reprezante sou yo. Sa ki menm enpòtan anpil tou, se lefèt ke Ellen White idantifye ke toude tablo yo te fèt anba direksyon Bondye ak selon plan pa Li.

“Mwen wè ke tablo 1843 a te dirije pa men Senyè a, e ke li pa t dwe chanje; ke chif yo te jan Li te vle yo; ke men Li te sou yo e li te kache yon erè nan kèk nan chif yo, pou pèsonn pa t kapab wè li, jiskaske men Li te retire.” Early Writings, 74, 75.

Konsènan tablo 1850 la, li te deklare:

“Mwen te wè ke Bondye te nan piblikasyon tablo a pa Frè Nichols. Mwen te wè ke te gen yon pwofesi konsènan tablo sa a nan Bib la, e si tablo sa a fèt pou pèp Bondye a, si li [se] ase pou youn, li ase pou yon lòt tou, epi si youn te bezwen yon nouvo tablo pentire sou yon echèl ki pi gwo, tout moun bezwen li menm jan an tou.” Manuscript Releases, volim 13, 359.

Gen yon pwovèb ansyen ki soti nan mond lan ki di: “Erè gen anpil chemen, men verite gen yon sèl.” Gen plizyè erè diferan yo te itilize pou anpeche moun rekonèt ke Wòm modèn nan Revelasyon disèt la se uityèm tèt la ki soti nan sèt yo. Youn nan erè sa yo, ke teyolojiyèn Adventis yo itilize, se yon move prezantasyon sou wayòm yo nan listwa. Mwen pa ap pale isit la de wayòm pwofesi bibliki yo, paske sa yo se de deziyasyon diferan. Wayòm pwofesi bibliki yo tabli sou premye masyonmman an nan Danyèl chapit de, men te gen wayòm nan listwa ki te vini anvan Babilòn. Ellen White idantifye byen klè kiyès wayòm listwa yo te ye, men teyolojiyèn Adventis yo inyore temwayaj enspire a epi yo kreye yon sekans wayòm listwa ki bouche konpreyansyon ke Wòm toujou leve kòm uityèm lan epi li soti nan sèt yo. Men, se Wòm ki tabli vizyon an.

Teyolojiyèn Advantis yo ak Pwotestan apostazi a sijere ke wayòm listwa yo te Lejip, Lasiri, Babilòn, Medo-Pès, Lagrès, Wòm, epi konsa. Sè White fè nou konnen ke gen yon twazyèm wayòm nan listwa a, ke yo chwazi kite deyò. Èske y ap kite wayòm sa a deyò, oswa èske y ap kite Lespri Pwofesi a deyò? Toude.

“Istwa nasyon yo ki youn apre lòt te okipe tan ak plas yo te resevwa a, san yo pa t konnen yo t ap rann temwayaj sou verite yo menm pa t konprann sans li, pale ak nou. Pou chak nasyon ak pou chak moun jodi a, Bondye bay yon plas nan gran plan pa Li. Jodi a, moun ak nasyon yo ap mezire ak filaplòn ki nan men Sila a ki pa janm fè erè. Tout moun, pa pwòp chwa pa yo, ap deside desten yo, e Bondye ap dirije tout bagay pou akonplisman plan Li yo.”

“Istwa a ke gran MWEN SE A trase nan Pawòl li a, kote Li mare lyen apre lyen nan chèn pwofetik la, depi letènite nan tan pase rive nan letènite nan tan k ap vini an, fè nou konnen kote

nou ye jodi a nan pwosesyon syèk yo, ak sa ki ka espere nan tan k ap vini an. Tout sa pwofesi te predi t ap rive, jouk rive nan tan prezan an, deja trase sou paj listwa yo, e nou ka gen asirans ke tout sa ki poko vini yo va akonpli nan lòd pa yo.”

“Ranvèsman final tout dominasyon tè yo anonse klèman nan pawòl verite a. Nan pwofesi ki te pwononse lè jijman Bondye te deklare sou dènne wa Izrayèl la, yo bay mesaj sa a: ‘Men sa Senyè a, Bondye a, di: Wete twalèt wa a, epi retire kouwòn nan: ... leve sila ki ba a, epi bese sila ki wo a. M ap ranvèse, ranvèse, ranvèse l: e li p ap la ankò, jouk lè Li vini, Sila a ki gen dwa sou li; e m ap ba Li li.’ Ezekeyèl 21:26, 27.”

“Kouwòn yo te retire sou Izrayèl, epi li te pase youn apre lòt bay wayòm Babilòn, Medo-Pès, Lagrès, ak Wòm. Bondye di: ‘Sa p ap la ankò, jouk lè Sila a va vini, li menm ki gen dwa a; epi m ap ba li li.’”

“Tan sa a pre. Jodi a, siy tan yo deklare ke nou kanpe sou papòt gwo evènman ki solanèl. Tout bagay nan mond nou an an ajitasyon. Devan je nou, pwofesi Sovè a konsènan evènman ki dwe vini anvan retou Li a ap akonpli: ‘N a tandè pale de lagè ak bri lagè.... Nasyon va leve kont nasyon, e wayòm kont wayòm; e pral gen grangou, epidemi, ak tranblemanntè nan divès kote.’ Matye 24:6, 7.”

“Kounyeya a se yon tan ki chaje ak yon enterè akablan pou tout moun ki vivan. Chèf ak gouvènan, mesye Leta yo, moun ki okipe pozisyon konfyans ak otorite, gason ak fanm ki reflechi nan tout klas, gen atansyon yo fikse sou evènman k ap dewoule bò kote nou. Yo ap veye relasyon tansyon ak ajite ki egziste pami nasyon yo. Yo obsève entansite k ap pran kontwòl sou tout eleman ki sou tè a, e yo rekonèt ke yon bagay gran e desizif prèt pou rive—ke mond lan sou bò yon kriz estrawòdinè.”

“Zanj yo kounye a ap kenbe van konfli yo, pou yo pa soufle jouk lè mond lan va resevwa avètisman sou fayit k ap vini sou li a; men yon tanpèt ap rasanble, pare pou l pete sou tè a; epi lè Bondye va bay zanj li yo lòd lage van yo, pral gen yon sèn konfli konsa ke pa gen plim ki ka dekri l.

“Bib la, e se Bib la sèlman, ki bay yon vizyon kòrèk sou bagay sa yo. Se la gwo dènne sèn yo nan istwa mond nou an revele, evènman ki deja ap voye lonbraj yo devan yo; bri apwòch yo ap fè tè a tranble, epi kè lèzòm ap deperi anba laperèz.” Education, 178–180.

Pasaj sa a pote anpil limyè pou tan nou an, men sa mwen vle fè remake se ke Sè White idantifye klèman ke wayòm istorik ki te vini anvan Babilòn nan se te Izrayèl, pa Lasiri. Wayòm istorik ke teyolojyen yo itilize yo kite Izrayèl deyò kòm yon wayòm istorik, malgre pouvwa ak glwa ki te tabli pandan rèy wa Salomon an, epi malgre temwayaj dirèk enspirasyon an atravè Ezekeyèl ak Ellen White ke kouwòn Izrayèl la te pase bay Babilòn.

Si nous appliquons le commentaire inspiré aux royaumes de l’histoire, nous constatons qu’Israël doit être compté parmi ces royaumes. Israël, l’Assyrie et l’Égypte sont des royaumes de l’histoire qui ont précédé le premier royaume de la prophétie biblique, lequel était Babylone. Par conséquent, le quatrième royaume de « l’histoire » était Babylone, le cinquième était la Médo-Perse, le sixième était la Grèce, le septième était la Rome païenne, et le huitième était la Rome papale, qui était issue

des sept, car elle représente la seconde phase de la Rome païenne. En tenant compte des royaumes de l'histoire, la Rome papale est le huitième, et elle est issue des sept.

Nan Danyèl sèt, nou jwenn wayòm pwofesi biblik yo reprezante pa bèt. Babilòn se lyon an, e lous Mèd-Pès la te vini apre li. Twazyèm nan se Lagrès kòm leyopa a, epi apre sa, Wòm kòm bèt “terib e fè pè” a, ki te gen “dan an fè.” Bèt terib la, an akò avèk estati Danyèl de a, se Wòm, katriyèm wayòm pwofesi biblik la.

Millerite yo te konprann katriyèm wayòm nan se te Wòm; konsa, yo te konprann karakteristik bèt terib la nan sans sa a, epi yo te senpleman aplike tout karakteristik pwofetik bèt la sou katriyèm wayòm nan. Yo te wè distenksyon ki genyen ant Wòm payen ak Wòm papal nan pasaj la, men yo pa t kapab wè yon senkyèm wayòm nan pwofesi Bib la, paske yo te byen sèvi ak premye mansyòn wayòm yo nan pwofesi Bib la kòm pwen referans yo. Men, distenksyon ant de Wòm yo prezan nan pasaj la, sa ki pèmèt nou konsidere distenksyon ant de Wòm yo kòm reprezantan de wayòm. Men, se pa pwen sa a n ap konsidere.

Konsa li te di konsa: Katriyèm bèt la va katriyèm wayòm sou tè a; li va diferan de tout lòt wayòm yo, li va devore tout tè a, li va foule l anba pye, epi l va kraze l an miyèt moso. E dis kòn ki soti nan wayòm sa a se dis wa ki gen pou leve; epi yon lòt va leve apre yo; li menm va diferan ak premye yo, epi li va soumèt twa wa. Li va pale gwo pawòl kont Trèwo a, li va fatige sen Trèwo yo, epi li va panse chanje tan ak lwa; epi yo va lage yo nan men li pou yon tan, de tan, ak mwatye yon tan. Men jijman an va chita, epi yo va wete dominasyon li a, pou detwi l e pou fè l disparèt nèt ale jouk nan fen an. Danyèl 7:23–26.

Katriyèm wayòm nan nan Danyèl de a se Wòm. Dis kòn yo reprezante dis nasyon ki reprezante wayòm Wòm payen an, epi anvan Wòm papal la ta pran kontwòl mond lan an 538, twa nan wayòm sa yo t ap retire, oswa rache. Lè sa a, “ti” “kòn” vèsè uit la, ki gen “je tankou je moun, ak yon bouch k ap pale gwo bagay,” t ap leve. Si nou gen dis kòn nan katriyèm wayòm nan epi yo retire twa ladan yo pou “ti kòn” nan ka ranplase twa kòn sa yo, lè sa a, lè yo retire twa kòn yo, sa kite sèt kòn, epi ti kòn nan se wityèm nan, paske Wòm toujou leve kòm wityèm nan epi li soti nan sèt yo. Gen anpil limyè konsènan Wòm nan de faz li yo nan chapit sa a, men isit la nou senpleman ap bay yon dezyèm temwen ke, ni pwofetikman ni istorikman, Wòm leve kòm wityèm nan epi li soti nan sèt yo.

Nan chapit uit la nou jwenn devlopman chapit sèt la. Chapit la idantifye yon lòt fwa ankò wayòm pwofesi Bib la, men li pa mansyone premye wayòm Babilòn nan, paske lè Danyèl te resevwa vizyon chapit uit la, Babilòn te prèske rive nan fen li. Nan chapit la, Mèd ak Pès yo reprezante pa yon belye ki te gen de kòn. Lagrès reprezante pa yon bouk kabrit ki gen yon sèl kòn, kòn sa a kase epi li fè kat kòn parèt soti nan kòn ki te kase a. Apre sa, yon “ti kòn” parèt apre Lagrès, e yon lòt fwa ankò ti kòn nan reprezante Wòm. Byenke Wòm pa t yon desandan dirèk nan anpi Lagrès la, pasaj la prezante ti kòn nan kòm li soti nan youn nan kat kòn ki te leve nan wayòm grèk la apre premye kòn nan—ki reprezante Aleksann Lègran—te kase. Wòm pa t yon desandan Grèk yo, men li te kòmanse konkèt li sou lemonn nan soti nan rejyon Lagrès la, e nan sans sa a, li te soti nan youn nan kat kòn sa yo.

Se poutèt sa, nan chapit uit la nou jwenn yon dezyèm temwen pou chapit sèt la. Mèd-Pès te gen de kòn, Lagrès te gen youn epi apre sa kat lòt kòn ankò. Sa fè sèt kòn anvan Wòm, paske ti kòn nan te sòti nan youn nan kat kòn Lagrès yo. De plis youn plis kat egal sèt; answit Wòm, ti kòn nan, se wityèm nan, e li se soti nan sèt yo. Li vo remake ke nan pasaj sa a, ki idantifye ke Wòm sòti nan youn nan kòn grèk yo, nou jwenn youn nan pi gwo agiman pwofetik Miller ak konpayon travay li yo te gen pou yo konfwonte nan istwa pa yo.

Pwotestan istwa sa a te ensiste ke ti kòn Wòm nan pa t kapab Wòm, paske pwofesi a idantifye ke ti kòn nan te sòti nan youn nan kat kòn grèk yo. Se poutèt sa yo te diskite ke ti kòn nan te reprezante Antiochus Épiphane, ki te youn nan wa Séléusid yo ki te kontinye nan listwa apre divizyon ki te swiv lanmò Aleksann Legran an. Agiman istwa Millerit la sou kestyon sa a te tèlman gwo ke sou tablo 1843 a, yo te mete agiman kont ansèyman Pwotestan an, ki te baze sou lefèt ke Danyèl te wè ti kòn nan sòti nan youn nan kat kòn grèk yo, e konsa li pa t kapab idantifye Wòm, paske Wòm pa t desann soti nan Lagrès. Agiman an te afekte tout pasaj nan Danyèl kote yo idantifye Wòm. Pozisyon Pwotestan an te gen ladan l tou ke “vòlè pèp ou a” nan vèsè katòz Danyèl onz la te dwe Antiochus Épiphane. Se poutèt sa, Millerit yo te mete sou tablo a, ke Sè White te idantifye kòm yon bagay ki te “dirije pa men Senyè a epi ki pa t dwe chanje,” yon referans a Antiochus Épiphane ki te idantifye poukisa li pa t kapab katriyèm wayòm sa a. Èske se Wòm ki etabli vizyon listwa pwofetik la, oswa èske se yon wa Séléusid ki te mouri plis pase san ane anvan Kris te fèt ki te reprezante pouvwa ki te leve kanpe kont Kris nan krisifiksyon li a?

Kesyon ki ta ka poze a se: poukisa yo te montre Danyèl Wòm ap soti nan youn nan kòn Grès yo, si Wòm pa t yon desandan dirèk Lagrès? Repons lan se ke kòmansman monte Wòm sou pouvwa a te kòmanse nan rejyon sa a ki te ansyen teritwa grèk; men poukisa pwofesi a te prezante nan yon fason konsa ki te pèmèt konfizyon sa a?

Omwen yon repons, anplis enpòtans pou remake kote Wòm te kòmanse leve, se ke devinèt la konsènan kijan Wòm toujou parèt kòm uityèm nan epi li se nan sèt yo, jwenn repons li nan lefèt ke Wòm asosye ak teritwa Lagrès, pou konsève pwen devinèt la ki fè konnen Wòm se nan sèt yo. Devinèt sa a gen enpòtans sa a vrèman, byenke Millerit yo pa t janm ka konprann konsèp sa a dapre pèspektiv yo nan listwa. Lefèt ke tout referans yo, pa sèlman sou tablo 1843 la, men tou sou tablo 1850 la, se ilistrasyon sijè yo ki abòde dirèkteman nan Pawòl pwofetik Bondye a, eksepte sèl referans ki mete anfas sou lefèt ke Antiochus Épiphane se pa pouvwa ki te kanpe kont Kris la, fè adisyon sa a sou tablo a vin gen anpil siyifikasyon. Ala tris sa tris, lè Advantis yo te kite fondasyon yo, yo twouve tèt yo jodi a ap anseye ke pouvwa vèsè katòz nan Danyèl onz la se Antiochus Épiphane epi non pa Wòm! Kounye a yo anseye menm sa Millerit yo te opoze avèk tèlman fòs, yo menm ki te reprezante konfli sa a sou tablo 1843 la!

Wayòm listwa yo montre Wòm parèt kòm wityèm nan e li soti nan sèt yo. “Ti kòn” nan chapit sèt la, ki pale “gwo pawòl kont Trèwo a,” parèt kòm wityèm nan e li soti nan sèt yo. Kòn yo nan chapit uit la montre Wòm parèt kòm wityèm nan e li soti nan sèt yo.

Nan atik kap vini an, nou pral egzamine kijan Wòm modèn nan, jan li reprezante nan Revelasyon disèt, vini kòm wityèm nan epi li sòti nan sèt yo. Apre sa, nou pral retounen nan Danyèl de epi

idantifye poukisa kat wayòm Danyèl de yo, ki se premye mansyon wayòm pwofesi bibliik yo, ann
amoni ak uit wayòm Revelasyon disèt yo.